

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 112. — ŠTEV. 112.

NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 13, 1925. — SREDA, 13. MAJA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

NAČRTI FRANCOSKEGA FINANČNEGA MINISTRA

Francoski finančni minister Caillaux namerava porabiti vsa reparacijska plačila za odplačanje francoskih dolgov v Združenih državah in Angliji. — Sklical bo konferenco prizadetih narodov, kakor hitro bo vprašnje francoskega proračuna uravnano.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

PARIZ, Francija, 12. maja. — Konferenca glede vojnega dolga, na kateri naj bi bile zastopane Združene države, Anglija, Francija in mogoče tudi Italija, je ideja finančnega ministra Josepha Caillauxa, ki hoče na ta način doseči sporazum glede tega mučnega vprašanja. Kakor hitro bo uravnano vprašanje državnega proračuna, bo konferenca sklicana. Tako je namignil amerškemu poslanku Herricku in najbrž tudi angleškemu poslanku.

Ker je Caillaux v vseh svojih govorih, katere je imel izza banketa, prirejenega njemu na čast po amnestiji, poudarjal, da hoče rešiti tako hitro kot mogoče vprašanje dolgov, je bilo znano, da bo vpriporil svoj prvi korak v tem pogledu, kakor hitro se bo iznebil nujnega vprašanja proračuna.

Caillaux se je izrazil glede svojega pogovora s Herrickom, "da so nas Združene države opomnile na naš dolg". Obisk Herricka se je vršil v sredo. Caillaux je opomin dobrohotno sprejel ter rekel, da je njegova iskrena želja, da se čimpreje uredi to vprašanje.

Namen Caillauxa je posvetiti ves francoski delež pri nemških reparacijah odplačevanju vojnih dolgov, mesto le polovico, kot se je izprva poročalo. Del njegovega načrta je, obremeniti Francijo s stroški restavracije opustošenih ozemelj in tozadevni stroški so bili večinoma že plačani. Vsled tega ne pomenja to težkega bodočega bremena, poleg žrtev, ki so potrebne, da se spravi frank polagoma nazaj na zlato podlago.

Da se ugoti amerškim ugovorom proti spojitvi dolgov in reparacij, je Caillaux pripravljen kamufilirati celo stvar.

Francija bo mogoče spravila reparacije v en žep ter plačala vojne dolgove iz drugega žepa. Svota, involvirana pri končni uravnavi, pa bo soglasno s kalkulacijami Caillauxa, približno ista kot svota, katero bo plačala Nemčija. V drugem slučaju bo postala Francija zopet plen inflacije.

Caillaux se hoče izogniti sentimentalni strani cele zadeve. Raditega je hotel govoriti o biznesu z dvema velikima upnikoma, kakor hitro bi imel letošnji proračun v redu in obenem tudi podatke za proračun prihodnjega leta. Vspricho velikanskega notranjega dolga ter zaključenja dela restavracije opustošenih pokrajin, se bodo po njegovem mnenju upniki zadovoljili z majhnimi uvodnimi plačili.

WASHINGTON, D. C., 12. maja. — Ameriška vlada ne bo sklenila nobenega dogovora s Francijo glede uravnave dolgov, če bi bila uravnava odvisna od plačevanj nemških reparacij v roke Francije.

Odplačila ne morejo biti odvisna od kake stranske transakcije.

Tudi če bi se eksekutivna panoga vlade zavzela za predlog, da bi bile nemške reparacije merilo francoskih odplačevanj, bi kongres nikdar ne privolil kaj takega.

Francozi in varnostni dogovor.

predno bo izpraznjeno kolinsko ozemlje.

PARIZ, Francija, 12. maja. — Francoski kabinet je danes soglasno odobril dve poslanici Brianda, ministra za zunanje zadeve. Prva poslanica je odgovor na nemško ponudbo, da se sklene varnostni dogovor, druga pa se tiče zahteve razoroženja Nemčije, visen od načina, kako bodo Nemci

Poziv na sveto vojno v Maroku.

Načelnik vstaje v Maroku je izdal poziv na sveto vojno. — Plemena v francoskem ozemlju so ostala pasivna, a živahni spopadi so se završili v centralnem sektorju. — Mobiliziranje v španski pokrajini vzemirja generalni štab.

RABAT, Maroko, 12. maja. — Semkaj so dospeli informacije, da je Abdel Krim proglasil sveto vojno in da je poslal svojega brata Ahmeda v pokrajine Xauen, da nabere sveže čete med Džebal plemeni.

Ta poročila so imela le malo pomena na plemena v francoskem ozemlju, katerim se je zagotovilo protekcijo potom prihoda ojačenj za armado generala, grofa de Chamberlana.

Živahni boji so se završili večer v centralnem sektorju rifske fronte, ko je prišla kolona polkovnika Freidenberga na pomoč neki naprej potisnjeni postojanki pri Bab Ouender. Francozom se je posrečilo dobiti posadki zelo potrebno zalogo živil in sveže vode.

Na zapadnem sektorju so napredovale francoske domače čete pod polkovnikom Nogues brez vsake opozicije v severoiztočni smeri, očistile okraj sovražnih četašev ter ustanovile solidno črto, ki se bo upirala rifske četam, katere se grmadi proti temu sektorju.

PARIZ, Francija, 12. maja. — Francoski generalni štab je vzemirjen vsled koncentracije močnih skupin rifske čet pod poveljstvom Abdel Krima na točkah v notranjosti španskega ozemlja v Maroku, odkoder pripravljajo vstati napad na čete maršal Lyautey-ja v francoskem ozemlju.

Vrjetno je, da bo kabinetsni svet danes razpravljal o vprašanju, če naj se obrne francoska vlada na Madrid v tem oziru.

Francoški štab poroča o velikih gromadenjih četašev pri Ceçaouen. Čeprav je ta prostor le trideset minut poka s francoskih aerodromov, se niso mogli Francozi vmešavati v koncentracijo sovražnih plemen, kajti Ceçaouen je tehnično pod špansko suverenostjo, čeprav so španske sile dejansko že pred meseci zapustile to postojanko.

Francoškemu generalnemu štabu bi tudi manjkalo avtoritete, da obstreljuje Agadir, točko, ki je tehnično špansko ozemlje, kjer pa Abdel Krim dejansko dobiva le potrebščine in municijo.

Ojačenja in orožje vsake vrste zapušča neprestano francoska pristanišča. Danes bo odpotoval iz Marseilles v Maroko polk senegalskih izbranih čet.

LONDON, Anglija, 12. maja. — V odgovor na neko vprašanje v poslanski zbornici je izjavil minister za zunanje zadeve, Austen Chamberlain, da se Anglija ne bo vmešavala v francosko-maroški spor. Rekel je, da simpatizira Anglija s Francijo, da pa je afera izključno le domača zadeva Francije.

zadostili zavezniskim zahtevam glede razoroženja.

Francozi s svoje strani pa so privolili v to, da omeje svoje zahteve na glavne točke, vsebovane v poročilu, katero je predložila medzavezniška vojaška kontrolna komisija. Izpustilo se bo številna manjša kršenja pogodbenih klavzul.

ANGL. PRESTOLONASLEDNIK V AFRIKI

Slika nam predstavlja angleškega princa, ki izroča zlato zaslužno kolajno načelniku nekakega afriškega plemena v Sierra Leone.

KLAVRNI NASTOP HINDENBURGA

Prihod Hindenburga v Berlin je bil pravzaprav beg, kojeja namen je bil izogniti se sovražnikom. — Edina republikanska zastava se je nahajala v avtomobilu maršala. — Raz hiš so visele izključno le stare cesarske zastave.

BERLIN, Nemčija, 12. maja. — Maršal von Hindenburg je došel včeraj zvečer v Berlin, da prevzame vrhovno poveljstvo nad nemško republiko. Že enkrat poprej bil bil pozvan v Berlin — in sicer, da prevzame poveljstvo nad cesarskimi armadami.

Negov drugi prihod je pomenjal veliko razočaranje. Tako dosti so pričakovali in tako malo se je doseglo!

Star, sivolas mož, sedeč poleg mlajšega, sivolasga moža, kancelarja Luthra, se je pripeljal mimo z veliko naglico. Še predno so ga nepregledne množice dobro zagledale, je že izginil.

Nazdravljanje je bilo vsled tega le formalno. Toliko obetačjo prizor, se je razvil v nekaj skrajno pustega in nezadovoljivega.

Barv je bilo dosti in sicer barv stare Nemčije. Študentje so se šopirili v pestrobarnih uniformah ali kolerjih. Strelnski zbori so nosili zelene uniforme, reichswehr je nosila sive uniforme, policisti svoje modre in ves ta prizor so obdajale rdeče belečrne zastave imperijalizma, s katerimi so občudovalci pozdravili novega predsednika.

Ljudske množice, gosto natlačene ob šest milj dolgi poti, so oboževale starega moža v avtomobilu, povsod pa je bilo opaziti tudi strah. Strah je gnal avtomobil. Strah pred nasiljem v republikanskem Berlinu. Ne le strah pred republikanci, temveč tudi strah pred komunisti. Avtomobil je pohitel skozi Brandenburška vrata. Zavil je krog vogala Wilhelmstrasse ter se ustavil pred palačo.

Izvanredne varnostne odredbe so bile vpriporjene, da se zavaruje varnost novo - izvoljenega predsednika, kajti vsepovsod so govorili o nameranih komunističnih nasiljih.

Mesto je bilo dobesedno pobarvano s starimi cesarskimi zastavami, — kajti petnajst cesarskih zastav je prišlo na eno republikansko. Nobene republikanske zastave ni bilo v šest milj dolgi črti odločnih pristašev Hindenburga, a z avtomobila predsednika, kot v znamenje ironije, je plapolala zaničevana rdeča-črna-zlata zastava republike.

Vsepovsod je bilo opaziti železne križe in sempatam tudi stare, od krogelj preluknjane vojne zastave. Monarhistični dijaški zbori v sijajnih uniformah so stali poleg fašistov v kaki-uniformah. Starejši možje, s cilindri na glavah in v zastarelih dolgih črnih suknjah so se mešali med šolsko deco, ki je nasila zelenih in rdečih klobuke.

Razsodišče naj se loči od Lige.

Senator Borah zahteva ločitev svetovnega razsodišča od Lige narodov. — Sedanji sistem poverja odločitev glede miru ali vojne desetim možem. — Borah je mnenja, da mora biti tribunal prost vsake politike.

BOSTON, Mass., 12. maja. — Svetovno razsodišče je treba popolnoma ločiti od Lige narodov, — v interesu mira, postave in reda v mednarodnih zadevah, — je izjavil včeraj zvečer senator Borah iz Idaho, predsednik senatskega komiteja za zunanje zadeve, v nagovoru pred Unitarian Laymen's League. Ponovil je svoj ugovor proti tribunalu kot je sestavljen sedaj, ker je popolnoma pod nadzladlo Lige.

Nobenega ugovora nimam proti temu, da je Liga ustvarila tribunal, — je rekel senator Borah. — Ne brigam se za dejstvo, da ga je ustvarila Liga, če mi bo dala Liga popolnoma neodvisnost. Zanimam se za sodišče kot bi moralo poslovati, ne pa za njegov izvor.

Mislim, da je v interesu mira, da posluje ta tribunal kot za stopstvo mednarodne postave in da je absolutno prost nadvlade mednarodnih političnih naprav. Skupina, koje član je, ne zahteva, da se sčlanje sodišče zavže, — je vztrajal senator Borah, — pač pa prosí, da se uveljavi gotove izpremembe v statutih, katere se lahko doseže, če se v resnici hoče neodvisen pravosodni tribunal.

Temeljni ugovor proti temu sodišču, — je nadaljeval, — je pravica ali avtoriteta, katero se daje Ligi, da se obrne na sodišče za nasvet in da se postopa s tem sodiščem v veliki meri kot justičnim departamentom Lige.

Nadaljne dokaze posebnega upliva Lige na sodišče, — je nadaljeval Borah, — najdemo v zahtevi, da se mora sodišče sestati z največjo naglico, kadar ne zboruje, kadar predloži Liga kakšno vprašanje.

Med drugimi stvarmi, ki so določene, — je dostavil senator voditelj, — je tudi to, da se svet Lige narodov lahko obrne na sodišče s pozivom, naj svetuje vsakemu arbitracijskemu komiteju, ki bi bil mogoče organiziran.

Novi predsednik nem. republike.

Hindenburg je bil v nemškem državnem zboru zaprisežen kot predsednik republike. Komunisti so skušali motiti postopanje, a njih naporji so bili zadržani v kali. — Jaz sem predsednik celega naroda, — je rekel Hindenburg.

BERLIN, Nemčija, 12. maja. Maršal von Hindenburg je bil danes uveden v urad kot predsednik nemške republike.

Z izjemo kratkega prekinjenja od strani komunistov je poteklo postopanje natančno soglasno s programom. Maršala je zaprisegel državni predsednik Loeb, pred polno zbornico.

Hindenburg je zapustil palačo kancelarja, v kateri je prenočil, malo pred dvanajsto uro ter se napotil v poslopje držav. zboraj. Peljal se je skozi srednja vrata brandenburških vrat, katerih se je smel preje poslužiti le voz Viljema. Pred vratni državne-zbornice poslopja je sprejel Hindenburga podpredsednik zbornice v spremstvu drugih.

Kakor hitro je stopil Hindenburg v spremstvu Loeb-ja in drugih v dvorano, so pričeli kričati komunisti: — Dol z monarhisti, naj živi sovjetska republika!

Komunisti so se nato umaknili in zapriseženje se je završilo povsem po programu.

Mednarodno sodišče, — je rekel, — je podrejeno pozivu političnega sveta za nasvet glede kateregakoli problema, ki bi se pojavil v Evropi in kateri nasvet se lahko popolnoma omalovažuje, če želi svet Lige tako. Če se sprejme višje amandemente k dogovoru Lige narodov, — je nadaljeval, — ima deset mož avtoriteto in pravico določiti absolutno vprašanje miru ali vojne.

Ti možje bi bili lahko celo tako daleč, da bi opravičili agresijo, — je rekel. — Ko bi se odločili za vojno, bi imeli pravico pozvati vse člane Lige, naj nudijo vojaško podporo. Vsak član Lige je obvezan podpirati stvar. Kakor hitro bi se vojna pričela, na temelju avtoritete Lige narodov, bi se ne mogla končati, dokler bi istih deset, mož ne izjavilo, da se lahko konča.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpisila na sadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40 500 lir \$22.50
300 lir \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpisila na sadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljkatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO NAJKAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK BAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4897.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nizozemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj ne blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališke naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

CAILLAUX, HINDENBURG, TROCKI

Politični položaj Evrope se je v teku zadnjih par mesecev, ali boljše rečeno, tokom zadnjih par tednov, korenito izpremenil.

Na površje je prišla zopet trojica mož, o katerih so vsi britni politiki, diplomatje in še bolj britni časnikarski poročevalci domnevali, da so za vedno obloženi na kupu smeti, kamor so jih vrgli njih srečnejši tekmeči, "reševalci" narodov.

Prvi med temi je Caillaux. Ta mož izvira iz znane francoske družine, oblagodarjene s številnimi odličnimi duševnimi sposobnostmi. Z njegov oče je bil francoski finančni minister ter trn v peti takrat mladega "tigra" Clemenceau-a, ki ga je skušal na vsak način spraviti iz javnega življenja. Kar se staremu tigru ni posrečilo pri očetu, je tembolj temeljito izvršil nad sinom.

Ko je postal Clemenceau tokom svetovne vojne francoski ministrijski predsednik, je smatral čas ugodnih, da ugonobi svojega starega nasprotnika. Obdolžil je Caillauxa stikov s sovražnikom, ga označil kot defetista ter plačanca Nemčije, s katero je baje hotel skleniti nečasten mir. Te obdolžitve svede niso bile nikdar dokazane, a Clemenceau je dosegel svoj cilj. Caillaux je bil oropan državljanskih pravic ter za gotovo dobo let izgnan iz Pariza.

Caillaux pa ni eden onih, ki takoj obupajo. V svojem izgnanstvu je pazno zasledoval razvoj francoske politike, študiral ter se pripravljaval na poznejši čas, ko bo zopet igral važno vlogo v francoski javnosti.

Trenutek je preje prišel kot pa je moglo sam domneval. Proglasa je bila amnestija političnih kazencev in Caillaux se je zmagoslavno vrnil v Pariz, kjer so ga sprejeli njegovi prijatelji in obdvovalci z odprtimi rokami.

Preko noči je postal finančni minister v novem kabinetu Painlevé-ja ter se lotil velikanske naloge ureditve francoskih finanč, za katero je boljše usposobljen kot katerikoli drugi francoski finančnik.

Vsaj v tem oziru se je vrnila Francija k trezni pameti ter pokazala, da se ne briga za evanجيلizem in sovražstva, katere je pridigal stari tigr.

Drugi v tej trojici je stari maršal Hindenburg.

Ko so se pričele v poletju leta 1918 nemške armade purtati, ko se je rušila vsepovsod znana pruska disciplina in ko so pričeli nemški vojniki samovoljno zapuščati strelske janche ter se vračati prot domu, je odklenalo kajzerju in s tem tudi njegovega glavnemu oprodi Hindenburgu.

Ko je prišel odločilni trenutek, ko ni nikdo več mogel ustaviti upora v armadi, je kajzer stisnil rep med noge ter pobegnil na Holandsko, da reši svojo dragoceno kožo.

Hindenburg pa se je vrnil domov v Nemčijo, z bežečo armado vred ter se umaknil na svoje posestvo v Hanovru.

Že takrat je bil starec, ki je nosil sedem križov. Nikdo se ni več zmedel zanj v viharjih dnevi, ki so sledili nemškemu porazu v Nemčiji sami. Živel je le še v spominu kot zmagalec pri Tannenbergu, kjer je zapodil Moskale v Mazurska jezera. Glavni leseni kip Hindenburga v Berlinu, v katerega so patriotični Nemci zabijali žebelje, kojih vsak je stal srebrno marko, so prodali na javni dražbi kot star les in če se ne motimo, ga je kupil neki čifut, da ga proda za drag denar domoljubom, ki so ga postavili.

Sedaj pa je prišel nanovršni puščavnik zopet na površje in sicer v glavnem s pomočjo Francozov. — Čeprav zveni to paradoksalno, — kajti Francozi niso preje mirovali, dokler niso vzbudili v Nemčiji zopet duha monarhizma, kot edine rešitve iz sedanjih zadreg.

Hindenburg je zasedel mesto predsednika nemške republike, prisegel na republikansko ustavo ter rekel, da ne bo predsednik ene klike, enega sloja, temveč predsednik celoga nemškega naroda.

Nekoliko manj zmagoslavno kot Hindenburg iz Hanovra v Berlin se je vrnil iz Transkavkazije z matjuško Moskvo Leon Trocki, prejšnji vojni gospod ruskih sovjetskih armad. V izgnanstvo je moral, ker se ni hotel do pičice pokoriti ukazom triumvirata, obstoječega iz Stalina, Kameneva in Zinovjeva, ker je napisal neko knjigo, v kateri je obrazložil nauke ruske komunistične revolucije. Ta izvajanja niso bila vseh ruskim mogoteem in Trocki je moral v izgnanstvo. Sedaj, ko je moral dati triumvirat nadaljne koncesije, posebno pa bogatemu knežjemu sloju, ki ni nikdar hotel priznati komunizma kot takega, sedaj, ko je moral pristati v to, da ne izgubi svojega mesta v komunistični stranki človek, ki ima zaposlene druge delavce, katere plačuje, pa je prišel tudi čas, da se razveljavi izgon Trockija ter mu vrne primerno mesto v vodstvu komunistične stranke.

To so tri glavne izpremembe, ki so se v zadnjem času zvršile v evropski politiki in treba je priznati, da so skrajno značilne, čeprav je za enkrat še težko določiti, če pomenjajo dobro ali slabo za razvoje med evropskimi državami ter splošni svetovni položaj.

Dopisi.

New York, N. Y.

V pondeljek so pokopali na pokopališču sv. Trojice v Brooklynu pokojnega brooklynskega slovenskega župnika Fathra Corneliusa Petriča. Pogrebne obrede je opravil Rev. Snój. Pri pogrebu so bila zastopana razna slovenska društva, v posebno velikem številu društvo sv. Jožefa, kojega član je bil pokojnik. V zadnje slovo mu je krasno zapel moški kvartet.

Naj v miru počiva!

Oregon City, Ore.

Iz stare domovine mi poročajo, da list Glas Naroda jako neredno prejema. List Glas Naroda jim jako ugaja, in vsled tega jim je zelo neljubo, če manjkajo posamezni iztisi. Sporočajo mi, da so tudi njihovi sosedje vsi vneto za vaš list. Kar ne morejo ji pričakati in ko pride, se kar tregajo med seboj, kdo ga bo prvi dobil v roke. Posebno jim ugaja kolona Petra Zgaga. Prosim Vam torej, če vam je mogoče urediti, da bodo list bolj redno dobivali v upanju, da ustrezete moji želji, se vam že vnaprej zahvaljujem.

Peter Vitežnik.

(Opomba uredništva: Naznaniamo Vam, da iz New Yorka list redno pošiljamo v domovino. Verjetno je pa, da kakšne številke ne dobe tamošnji rojaki, saj veste, da italijanski oblasti ničesar bolj ne bodo v oči kot če jim kdo resnice pove. Krivda ni torej naša, pač pa na tamošnji pošti. Mi v tem oziru ne moremo ničesar ukreniti. Najboljše je, če se va sorodnik na tamošnji pošti informira, zakaj Glasa Naroda redno ne dobiva.)

Rock Sprigs, Wyo.

Jaz bivam tukaj že devetindvajset let, pa verjemite mi, da takih časov se nisimo imeli kot jih imamo sedaj. Polovica ljudi je brez dela. Premogovna družba Union Pacific obratuje največkrat po en dan na teden. Nekaj drugih družb obratuje vsak dan pa imajo zaposlenih le kopice ljudi. Vse to ima v prvi vrsti na vesti United Mine Workers, ker se tako slabo drži gesla: Združeni bomo stali, razdruženi bomo padli. Da ste mi zdravi!

Louis Taucher.

Claridge, Pa.

Dovolite tudi meni malo prostora v našem cenjenem listu — Glasu Naroda, da res ne bo kdo mislil, da sedimo vedno za pečjo. Novic ni dosti, posebno ne takih, ki bi zanimale širši svet. Z delom gre bolj počasi; nekateri še malo delajo, drugi pa prav čisto nič. Govorilo se je tudi, da bodo nekaj tipelov podirli, pa mi verjeti. Jih bodo še imeli. Ne verjamem, da bi si nakopavali stroške in jih potem znova postavljali, ker premoga imajo še dovolj pod zemljo. Namen je le malo oplasti tiste ki radi verjamejo in so na Claridge navezani, na en ali drugi način. Mnogi so tudi pobrali orodje ter šli drugam, kjer se še delo dobi in tudi kolikor toliko dela. Plača, katero si nam izvolijo lamsko leto, je naslednja: Delavec \$4.48, vozniki \$6.00, za strojem 72c, za pikom pa \$1.00. — Kakor se nam zdi, bodo pa še pri tem v kratkem nekaj odbili, ker mnoge kompanije v Westmorelandu že plačujejo dolar manj. Seveda sorazmerno manj tudi pri premogu. Tako ne bo kmalu v Westmorelandu ničesar drugega, kakor sama robota, in še tiste posode ne bo. Zato vsak, ki misli na deho, le proe iz Westmorelanda, ker se oni, ki bodo delali, kmalu ne bodo toliko zaslužili, da bi se preživeli.

Pred kratkim se je ponorečil rojak, Anton Bobnič, znan kot "špic-rus"; delal je tu v Claridge vrsto let. Zadnjič pa, ko je kompanija rov zaprla, šel je kot drugi drugam za delom, katerega je tudi dobil na Keystone Shaft, in ga je pri delu na pilanju zmekalo. Nanj se je usul šlet in premog. Prepeljan je bil v Claridge, kjer je bil tudi pokopan. Doga-

je bil s Štajerskega; zapušča ženo in par otrok.

Zadnjič je neki dopisnik od tu pisal, kako da smo pristni delavci in kako volimo itd. Povem mu, da poleg socialistov volimo tudi druge, med temi "old party" pa "jo, jo." Pišemo povesti in "zgodovino", pa če treba, tudi lažemo kot sam črni vrag, ker danes je že tako, da s tem se še najdeh pride, če hočemo biti upoštevani in v veljavi pri ljudeh.

Zato dopisnik ne bo dosti naredil na eno ali drugo stran, če piše svoje povesti ali ne. Za kaj takega je mislim sposoben vsak, kar nas je Klaričanov, samo pričeti je treba.

Pozdrav Glasu Naroda in uje govim naročnikom!

Naročnik.

Pittsburgh, Pa.

Dolgo časa sem se pripravljaval za pisanje, naposled sem se vendar odločil. Toda ne bom pisal novic, niti o prepitih, ki so običajni v naselbinah.

Povem vam, cenjeni g. urednik, da jaz kot dolgoleten naročnik Glasa Naroda čitam tudi druge liste, ki sem tudi nanje naročen, ali pa jih drugače dobim, da jih berem, ker dandanašnji, kdor hoče zasledovati razmere naših rojakov v Ameriki, mora čitati vse. Vedno sem cenil Glas Naroda za strantega, ker vse prav tako pove kot misli večina, in ga imam kot nekako ravnalo. In mislim, da kdor se bo ravnal, kakor piše G. N., ne bo nikdar s pota zašel, ne bo od koga prevaran ali osleparjen od kakih narodnih vodnikov, katerih se je kar trlo pred časom ter jih niti danes ne manjka. — Zato sem sklenil, da dokler bom čital liste in imel denar zanje, Glas Naroda bom do zadnjega držal.

Neateri listi pišejo, kadar imajo priliko za to, o romanju v Rim. Pozivajo zaslepljene backe in jim dajejo navodila, kam se imajo obrniti itd. Jaz pa imam drugačno mnenje o tem. Kdor ima \$400 do \$500 katere je sam skupaj spravil, ni nikak baek, in zaslepljenec je le vsled tega, ker jih ni ponižno njemu izročil, kar bi bilo vseeno zanj, če jih ima on ali pa Koverta. Vseeno zahteva on za to romanje preveč, ker mislim, da na "velike vile" bi bilo \$200 popolnoma dovolj za vse stroške. Zato bi Koverta, če bi se mu res posrečilo dobiti dovolj baekov, ki bi mu dali v ta namen po \$400, frdamano dobro opravil. Nevedne backe pa bi potem potolažil s kampanijo za dnevnik.

Glede romanja sem pa tega mnenja, da če bi mi razmere dopuščale, bi šel tudi jaz, toda ne s Koverto. Ni mi sicer za tiste odpustke, ki jih bodo deležni njegovi baeki, temveč mi je za drugo. Moje mnenje je, da če molitev pomaga, mora ista pomagati tudi doma. Vredno pa je iti v Rim, kogar svet zanima in če želi videti sloveče starinske stvari in stavbe. Če jih gre več in tako pot, so seveda stroški mnogo manjši. Tega ne pišem, da bi morda za Sakserja agitiral. Taka prilika se mi samo enkrat v življenju; kogar zanima, naj se je posluži. Rim ni samo sveto mesto, temveč je tudi eno izmed sedmih čudes starega sveta. Občudovali smo še v stari domovini one, ki so bili v Rimu, kamor pa se niso vozili, temveč hodili peš. Koverta hoče iz te poti kovati še kapital. — Dobil bi jih rad, kolikor bi mogel po \$400, potem pa bo najel barko ter jih prepeljal čez morje v razred, ki se mu bo zdel najcenejši, da bo čim več profita. Saj pravi romar ne sme misliti na udobnost; zanj je dobro, če spi na krovu.

Pa naj neham s pisanjem: nisem mislil, da bom toliko napisal. Glasu Naroda želim mnogo uspeha, da bi še nadalje vodil naš narod v Ameriki po poti, kot do sedaj!

Val. Urbance.

Peter Zgaga

V Washingtonu se je vršila te dni značilna konferenca, katere so se udeležili višji policijski uradniki iz vseh delov sveta.

Zaščitniki pravice, postave in reda so razpravljali, kako bi bilo mogoče bolj trdo stopiti na prste domačinom in mednarodnim lopovom. Zaključki konference so bili seveda tajni. Zločinski svet ne sme pogruntati načrtov ta visoke gospode.

Značilno je, da je bila na tej konferenci zastopana tudi Jugoslavija. Zastopal jo je policijski šef Lazarovič, ali kako se mu že reče.

Jugoslovanskemu policijskemu komisarju dam dober svet. Ko bo hodil po New Yorku, naj ne nosi denarja seboj. Kajti newyorški lopovi so dosti večji mojstri v svoji stroki kot pa katerikoli jugoslovanski policijski komisar v svoji.

*

Po Jugoslaviji se je te dni raznesla zlagana vest, da bo prodal Ford v Jugoslaviji avtomobile po osemsto dolarjev. To bi bilo nekaj nad deset dolarjev v našem denarju.

Ford jih ne bo prodajal za ta denar. Kaj takega je zmoežen kvečjem znani Strakelj, ki je v gotovih ozirih večji finančni ženi kot pa Ford.

On je lansko leto res prodajal avtomobile po tej ceni. Bil je pa še toliko pošten, da je zraven dal angleško pisano garancijo, da se prodani avtomobil ne bo premaknil z mesta.

*

Koverta piše: Kakorhitro bo postavljen nov tiskarski stroj, bo začel izhajati tednik Edinost v povečani obliki.

To je vsekakor lepo znamenje napredka.

Samo nekaj bi pripomnil: Široj se že presneto dolgo časa postavlja, in če se ne motim, je Koverta nekoč tudi nekaj o dnevniku govoril.

*

Meseca maja je izšel "Proletarec" v slavnostni opremi.

Na prvi strani je značilna slika in pod sliko podpis:

"Kljubovali smo vsem viharjem".

Odkritosrčnost je lepa reč, toda odkritosrčnost ne sme biti polovična. Vse je treba povedati, da se resnice izve.

Dotični stavki bi se moral namreč glasiti: "Kljubovali smo vsem viharjem in sicer s pomočjo denarja, katerega so prispevali ameriški povečini Slovenci-nesocialisti v milijondolarski fond. Več kot polovico dotičnega denarja je pomagal nabirati Glas Naroda v vztrajno reklamo".

*

Maršal Hindenburg je prisegel na ustavo nemške republike.

Na ustavo je prisegel cesarski general, ob viharju cesarskih zastav in ob zvokih cesarske himne.

Za časa kajzerja je bila Nemčija bolj republikanska in bolj demokratska kot je sedaj v dobi republikanstva.

*

V New Yorku je bil majhen kinematograf, v katerem je bilo komaj za stopenjaset ljudi prostor. Koncem prejšnjega tedna je pa v kinematografu izbruhnil požar. Gospodar je vsled tega oznanil:

— Vsi ven, da se komu kaj hudega ne pripeti. Vsa bo dobil pri blagajni povrnjeno vstopnino.

Pa se je zgodilo nekaj čudnega. V najboljšem slučaju je plačalo vstopnino stopenjaset oseb.

Nazaj je pa zahtevalo vstopnino natančno 375 oseb.

*

Jugoslavija ima dvanajst ali trinajst ministrov. Ministri se bavijo z znanjem in notranjo politiko, s trgovino, armado, mornarico, šolstvom, javnimi deli itd.

To so aktivni ministri. To se pravi, ministri, ki delajo.

Poleg tega ima pa tudi kakih dvajset ministrov na razpoložanju. Ti vlečejo samo plačo, dela pa nimajo nobenega.

Le kadar zmanjka aktivnim ministrom dela, jim priskočijo ministri na razpoložanju na pomoč.

Iz Jugoslavije.

Dr. Ninko Perić poslanik v Pragi?

Beograjski listi poročajo, da se namerava bivši minister in narodni poslanec, dr. Ninko Perić vrniti v diplomatsko službo in mu je bilo ponudeno poslaniško mesto v Pragi.

Smrt odličnega srbskega jurista.

Te dni je umrl v Beogradu v starosti 97 let dr. Stojan Veljković, oče poslanca dr. Voje Veljkovića. Pred nekaj dnevi si je zlomil nogo, naka je dobil še pljučnico, ki ji je podlegel Stojan Veljković je bil ponovno minister, prvič leta 1872. Bil je dalje časa tudi podpredsednik državnega sveta in predsednik kasacijskega sodišča.

Zagreb gradi javna kopališča.

Z ozirom na nagli porast zagrebškega prebivalstva je mestna občina sklenila, da v najkrajšem času zgradi več novih ljudskih kopališč. Že letos se primerno razširi mestno kopališče v Mošin-ke-ka ulici in zgradi novo delavsko kopališče v bližini Arkove tovarne, pihanodnje leto pa dobi tudi zapadni del mesta novo ljudsko kopališče.

Dve smrtni obsodbi v Gospiću.

Jeseni leta 1923 sta se vrnila iz Amerike Rade in Soka Rapajić, ki sta dolgo vrsto let bivala v Ameriki in si pridobila znatno premoženje. Ker nista imela lastne hiše, sta najela stanovanje pri sorodnici Stani Rapajić v Bunjiću pri Gospiću. Rade Rapajić je kmalu po vrnitvi v domovino umrl. Sorodnica Stana je sklenila, da se polasti premoženja vdove iz Amerike teh je dne 10. jan. s pomočjo Vasa Rapajića bogato vdovo umorila. Mrtvo truplo sta zakopala na nekem pašniku, kjer je bilo pozneje najdeno.

Proti morilecema se je vršila te dni obravnava pred sodnim stolom v Gospiću. Oba obtožena sta bila obsojena v smrt na večalih.

Grozen zločin vojaškega dezertarja.

V petrovaradinski trdnjavi je arnavtski vojak Muktar Hasan, ki je bil na stražni pri smodnišnici, brez vsakega povera ustrelil poročnika Kokotkovića in Pavića, ter ruskega polkovnika Uspenskoga. Ta dni so raztelesili trupla umorjenih oficirjev. Oba poročnika sta bila zadeta v srce, polkovnik pa ima prestreljena pljuča. Pogreba se je udeležilo veliko število oficirjev, vojakov in drugega občinstva ter vsi ruski emigranti, ki so izkazali zadnje počastje njemu polkovniku Uspenskemu, bivšemu adjutantu generala Denjiki-va. Kubanski vojaki so po starem običaju vodili po pogrebu belega konja. Ko je vojaštvo oddalo desaržo, se je beli konj splašal in planil med občinstvo, ki je bežalo na vse strani. Ljudje so padali, mnogo oseb se je onesvestilo.

Morilka svojega moža oproščena od obtožbe.

Pred sodnim stolom v Osijeku se je vršila kazenska obravnava proti posestnici Katamini Grubić, ki je bila obtožena, da je v noči 3. marca letos s sekuro umorila svojega moža, ko je spal v postelji. Obtoženka je dejanje priznala, v svojo obrambo pa je izjavila, da si ni znala drugače pomagati, ker jo je njen mož skoraj vsak dan pretepal in ji še tisti večer zagrozil, da jo bo zaklal. Katamina Grubić je bila oproščena, ker je sodni dvor prišel do prečiščenja, da je obtoženka ravnila pod nepremagljivo silo.

Požar na postaji v Beogradu.

Te dni se je dogodil na beograjski železniški postaji nenavaden prizor. Peron je bil poln občinstva, ki je čakalo, da se odpelje proti Zagrebu. V trenutku, ko je signal pozval potnike, naj zavzamejo svoja mesta, se je dvignil nad postajo menadoma ogromen oblak gostega dima, ki je postalja vedno gostejši. Med potniki je nastala panika. Nikdo ni vedel, kje je izbruhnil požar, ker se razen dima ni videlo nič drugega.

Ljudje so se razbežali, a čez nekaj minut zopet pomirili. Dim je namreč popolnoma izginil in pojavili so se le še plavkasti oblaki. Tembolj dušljivo pa je bilo zato ozračje, ki je bilo prenasiteno s smradom izgorelega gumijs. Požar je izbruhnil na četrtem tiru, na katerem se je nahajal tovorni vlak z raznim blagom. Ogenj je nastal na vozovih, na katerih je bilo več Fordovih avtomobilov, last Francosko-srbske banke v Beogradu. Na kraj nesreče so prihitali takoj gasilci, ki so lokalizirali požar in tako rešili ostale vozove. Štirje avtomobili so popolnoma zgoreli in s ceni škoda na več stotisoč dinarjev.

Kako je nastal požar, še ni znano. Policija je uvedla strogo preiskavo, ker ni izključen zločin.

Aretacija dveh komunistov. N

Zagrebska policija je aretirala bivšega komunističnega poslanca Kostu Novakovića in visokošola Bergmanna. Proti obema je uvedena preiskava.

Tragična smrt železniškega kurjača.

Na železniški progi med Sarajevom in Alipašinem mostu se je pripetila velika nesreča. Kurjač Ivan Žantar se je neprevidno nagnil iz lokomotive, ko je vlak že hitro vozil, ter je udaril z glavo ob brzojavni železni drog. Težko ranjen je padel iz lokomotive. Nesrečni Žantar je nekoliko minut pozneje umrl.

Dr. Rybar v Beogradu.

Tedni je došel pooblaščen minister in načelnik jug. delegacije v Firenci dr. Otakar Rybar v Beograd. Posetil je zunanega ministra dr. Niučiča ter mu obširno poročal o dosedanjih rezultatih konference.

V Podgori pri Gorici

so aretirali 26-letnega Filipa Rusa, bivšega fin. stražnika, ki je pobegnil iz Montalbana v Italiji, kje je umoril svojo zaročenko Vincenco Ferendo. Misli je, da bo v Julijski krajini na varnem, pa so ga kmalu zasledili in zaprli.

NENAVADNA NESREČA

Na kirurškem oddelku klinike v Segedinu na Madžarskem se je pripetila te dni nenavadna nesreča, ki je menda doslej prva svoje vrste. Zgodilo se je, da je zdravnik oslepel med operacijo.

Asistent kirurškega oddelka segedinske bolnišnice, dr. Filipp, je operiral ves dan in je bil že precej izmučen. Pozno zvečer je bil priščen v bolnišnico hudo bolan pacient, ki ga je bilo treba takoj operirati. Pred operacijo so ga obsenčili s kremenjakovo svetilko. Ko so svetilko izključili, so prišli vsled neprevidnosti močni žarki v oči asistenta, ki je takoj zadobil močno vnetje oči.

Kljub temu je dr. Filipp nadaljeval nujno operacijo, tokom katere je moral v svojo nesrečo ugotoviti, da njegov vid vedno bolj peša. Ko je zdravnik končal operacijo, se je onesvestil. Kirurg je prišel sicer kmalu k sebi, vendar so zdravniki ugotovili, da je oslepel na obeh očeh. Prihitali so njegovi tovariši, ki so ga takoj operirali. Vendar pa ni gotovo, ali se bo operacija posrečila.

Tako je postal znameniti operater žrtve svojega poklica, kakor že mnogi pred njim in menda še tudi za njim. Vsa pokle zahteva pač svoje žrtve.

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., N. Y. C.

40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., N. Y. C.

Ivan Pregelj:

Plebanus Joannes.

(Nadaljevanje.)

Za hip je obliha njegove oči zopet ona rdeča luč, kakor kri, in je vedel, da sovraži, in je čutil, čemu sovraži, in je videl, koga sovraži. Pa še, ko je gorel v svojem srdcu, je plalo kačje mrzlo vanj in se je oglašalo z nesramno razsodnostjo in je spraveval:

— Kako je rekel? Katero je mislil?

Iskal je spet na sliki in je videl, kaj vidi. Videl je morsko dekle, gošo do bokov in ostudno luskinasto v zadnji del telesa, in je čutil, kakor da je ugriznil nekam v nezdrav sad: tema je bila, ne bi bil ugriznil pri luči.

— Od zadnjih velikonočnih praznikov, — se mu je svitilo v glavi. — se je spremenila. Upadla je kakor otrok po mrzlični bolezni. Otrok sušja, taka-le ženska je lepša. Kakor da je bolj pametna. In zbledela je. In kakor da so jo hotele slabosti obhajati. Po svetem Petru in Pavlu je dobila pege v lice pa trudne oči. — Satan prekleči! — in seveda zdaj, zdaj je že nedelja dni in je nisem videl, ali je obilnejša, ker se krije in taji.

Vikar je vstal izza mize, kamor je bil sedel, in je položil razgredo glavo med svoje dlani. Dlani so bile vlažne in glava vroča.

— Mati je! — je zahropel. Segel je po lojenki na mizi in zaključil hladno, kakor da sodi človek o sebi, ki ne veruje več vase in si ne zaupa:

— Takoj bom vedel, kako je z njo in kaj. Pa takoj!

Odprl je v vežo. Potoglav netopir, ki je bil našel zavetje v prostoru, je pehtnil animo in vikar je čul utrip mesenih peroti in je zamrmral:

— Pomračnik, živalica groze, nedolžni brat hudičev!

Veter, ki je potegnil skozi vežo, mu je dušil luč, ko je stopil na stopnice v gornji prostor. Misel brevira in večerne molitve ga je obšla iz navade. Trda je padla njegova stopinja, dvajsetkrat do vrha. Zdaj je stal nad vežo, nad ozkim prostorom, ki je bil poln prečudnega vonja: dišalo je po kadilu iz cerkve in po jabolkah. O, jabolka! Prečuden sad! Ne eno ne sliči po okusu drugemu, kakor ni isto nikjer nobeno deklisko lice.

Plamen lojenice je zaživel živahneje in vikar je stopil k vratom na levo, kjer je vedel, da ste dve tesni kletki zadaj in spi v prvi Katarina in v drugi Magdalena.

— Katar! — je zaklical zamolklo. Glas je jeknil trudno na desno v odprt mostovž; z leve od vrat ni odgovorilo.

Takrat je vikar odločno stopil k vratom in jih odprl. Dvignil je visoko lojenico in je ponovil:

— Katar!

V podolgovati sobici, koncem postelje pri oknu, kakor trdem v enotnosti temne zračne polnosti noči od zunaj, je sinilo v odločnih obrisih sence in luči človeško bitje. Mlada, polgola ženska je planila od okna, se okrenila in oslepela za hip v prečudni lepoti. Ni ga videla, ko je gledal nanjo izza luči in gledal lepo, začuden otroško obličje, kako je bilo sladko, vzrastlo nad polni tilnik iz obliha ram.

Duhovnik je trenutno povesil oči in rekel trdo: — Pokrij se, nesnaga!

Čez nekaj hipov je vprašal:

— Ali si se že oblekla?

— Odgovoril mu je zmeden, trepetajoč glas. Vikar je pogledal kvišku in velel mirno:

— Z menoj pojdi!

Deklica se stala pred njim in se ni ganila.

— Z menoj! — je ponovil, — ali si gluha?

Obrnil se je in stopil iz sois in se postavil ob stran. Stopila je do praga vrat in obstala in sklenila roke:

— Gospod stric!

— Pojdi! — je rekel odločno in rekel:

— Vstani! — je velel kratko in je potegnil trdo kvišku.

— Prosim, stric, — je zaprosila

nicah v vežo. Stopila sta v "sobo sveta" in vikar je postavil lojenko na mizo. Sam je stopil v stran, na njeno ubogo telo in njen rahlo onemane obraz. Nekaj hipov je molčal in iskal besede, kako bi izpregovoril.

— Kako? Kaj je s teboj? Si zdrava?

Deklica se je zgenila, dvignila glavo in onemela sredi besede:

— Zdra —

— Odkdaj si tako, to povej, — je bruhnilo iz njega in je stopil za odločen korak bliže, da je čutila vonj njegove moške sape na svojem obličju in jo je zajela kakor opojen oblak:

— Ali si drugače ali nisi?

Lojenka na mizi je zadržala, plamen je trepetal in vsi obrazi na "sliki sveta" so bili očivil: zverji s prečudnimi imeni, ljudstva s predivnimi razrastki, nečedna bitja z ustnicami kakor rjuhe, z očmi kakor jegulje, z uči nesramnimi, da obhaja stud. . .

— Gospod stric, — je zaprosila deklina in sklenila roke kakor v molitvi. Vikar je planil k nji in ji zagrebel roke v rame in jo stresel in vprašal divje:

— Priznaj že, ali se čutiš mater?

— O Jezus! — je vzdihnila in ginila v njegovih rokah. Lovila je sapa in je iskala besede. A ko jo je našla, se ni tresla več in je zasijalo njeno obličje v čudni zanosnosti. Njen glas je bil sladak, veren, odločen in vonjav:

— Gospod stric, . . . saj vidite!

Vikarju so omahnile roke in je odstopil in gledal vanjo kakor v čudo, ki ga ni videl dozdaj. In je strmel, ne da bi razumel izpremenjen izraz njenega lica, ki se je hotelo posili nasmelniti v presladki blaženosti.

— Nesrečno dekle, to si mi naredila! — je jeknil in čutil, da mu vstaja v roke srdito, ježno in nemirno.

— Lovača! — je kriknil čez hip — in se sram te ni! Osupnila je kakor evet pod koso in postala je nezmatno majhna, tiha, trepetajoča.

— S kom? — je kriknil in glas mu je bil preskočil v hripavo višino. Moral se je odkaljšati.

Dekletu so bile roke ob telesu, ki je samo sebi prenušeno kipele v zdravi polnosti izpod lahke obleke: telo mlade matere, ki se ne vidi več in že v duhu doji. . .

— S kom, — je ponovil vikar vprašanje v tretje. Njegov glas je bil zljaj vsakdanji, odločen do skrajnosti, kakor bi hotel na dlan položiti misel: moraš povedati!

Zaupno je dvignila svoj obraz in mu pogledala naravnost v oči.

— Zdaj vem, — je mislil in ga je spreletelo bridko, kakor da se bo omazala. In je rekla tiho, odločno:

— Povedal bo sam!

Strašna tišina je legla med nju. Bile so besede in niso dozorele. Njo je preletela tajna slast spomina: tu me je prvič vzel v svoje roke in mi bil dober. Vikarja je ognila kakor v megli in ni videl in ni mogel niti čustvovati da stoji kot tuje ob strani, dasi čuti, trpi in se gnevi. Obrnil se je kakor od nevidne roke zagnan o koli svoje telesne osi in je videl pred seboj luskinasti rep morske dekle, iz katerega je rasel srebropoln poln život dekliski v prsa, obla ramena in v obraz. . .

Zopet se je sunkoma obrnil in rekel:

— Pojdiva!

Odprl je vrata v vežo in se ozrl. In ko je videl, da ni marala stopiti za njim, je stegnil z desnico po njeni roki in jo potegnil za seboj. Tako jo je za roko peljal skozi vežo in vrata na vrt. Zadnji krajec meseca je bil vzšel nad Jelovnikom in Senico. Tiho je sopla noč v dremotni luči. Nekje na Dvoru je zavijal pes in od Zatominia dolji je skovikala sova.

Sredi vrta je zdrknilo dekle na kolena:

— Stric, prizanesite!

— Vstani! — je velel kratko in je potegnil trdo kvišku.

— Prosim, stric, — je zaprosila

koncem vrta, prav ob vratih v samoto.

Sunil je z nogo v lesu, ki je brnila živali vstop, in ni odgovoril.

— Ne v krstnico! — je zakričala.

— Le vprij, — je odvrnil hladno, — bodo vsaj vstali in te gledali v tvoji sramoti.

Trdo jo držel za roko je krenil proti malemu svetišču na illovi, ki ga je bil daroval spomenu očetu v mučeništvu junakov. Govoril je:

— Rekla si, da ne v krstnico. To ni krstnica; svet kraj je, kakor cerkev in tebi je bil v varstvo izročen. Zakaj nisi pazila na luč v svetem! Prav ti je! V temi boš sedela!

Pred kapelico jo je izpustil in odklepal vrata. In ko je odklepal, je govoril:

— Do štirih zjutraj boš pokoro delala. Potem bom prišel in ti odprem.

— Stric, — je zastokala, — bojim se!

— Grešiti bi se bila bala, — je odvrnil, jo pahnul v svetišče in zaprl za njo vrata. Nato se je obrnil in čakal, kakor da posluša.

Nato je napravil korak, dva, tri, pet. Tedaj je tam zastokalo, a pridušeno, kakor da bi bilo zaplakalo dete, ki je vrglo obraz v blazine. . .

Vikar se je skoro besno odtrgal z mesta, kjer se je bil ustavil, in je stal v vrtu in je videl, da se je bil nekdo potuhnil v senco k deblu. Postal je in motril. Nato je zaklical:

— Matevžek, sem pojdi!

Senca izpod drevesa se je zgnila. Matevžek se je približal.

— Kaj iščeš tu? — je vprašal vikar.

— O, nič, — je odvrnil plahi mladenič. — Prav nič. Spati ne morem.

— Pojdi z menoj, — je rekel mirno vikar. Matevžek je šel poslušno in stopil polhno za vikarjem v "sobo sveta".

Tedaj je rekel vikar:

— Videl sem Katarico. Ali morda kaj veš ti?

— Vem, — je prikimal mladenič.

— A si ji hotel skrivaj odpri?

— Samo na pragu pred vrati bi bil sedel, — je odvrnil malodušno fant. Vikar je naglo stopil po sobi gorindol. Nato je vprašal:

— Ali je tvoja, da se ženeš zanjo?

— O, moj Bog, ne! — je vzkliznil odkritosrečno Matevžek. Nato je kimal z glavo, kakor človek s krčnimi žilami in je zajekal:

— Pa naj bo, kar je, gospod! Tudi tako jo rad imam in jo vzamem. Naj mi jo dajo, naj mi jo!

Srdito je premeril vikar njegovo ohlapno osebo. Nato je vprašal strogo:

— Ko je njen ljubi?

— Ne vem, — je odvrnil zateglo Matevžek. Vikar mu je položil roke na rame in zavpil:

— Če jo rad imaš, hudič, moraš vedeti!

— In Matevžek se je udal in je odvrnil plaho:

— Morda je vaš Peter, gospod. Vikar je stopil odločno k vratom, jih odprl in mirno zaprl za seboj. Matevžek je osupnil, slisal, da je oni odzunaj obrnil ključ.

— Gospod, — se je zgani, — zakaj pa?

— Da ji odpiral ne boš, — je odvrnil zunaj vikar. Nato je menil skoraj zasmehljivo:

— Lezi, Matevžek, na klop in spi, in ko bo dan, ti odprem.

Vikar je šel in sedel v nakprotni sobi za mizo in je pisal svojemu stricniku s krčevito roko in glasno besedo:

(Dalje prihodnjič.)

11 ubitih na križišču.

BERLIN, Nemčija, 11. maja. Enajst ljudi je bilo ubitih včeraj in nadaljni so bili poškodovani, ko je neki Frankfurt-Basel ekspresni vlak zadel v motorni bus na križišču pri Roth-Mahon, Badenska

BEG PRED POROKO

Zgodbe, da ženina zmanjka tik pred poroko, ne najdemo samo v humoreskah, temveč tudi v resničnem življenju. Razumljivo je, da je ta važen korak marsikomu težak in neki angleški psiholog povsem upravičeno piše o poročni paniki. V nekem mesečniku je priobčil celo vrsto slučajev, v kateri se ženini na dan poroke za vedno izgubili. Neki bankir iz Somerset je prišel pred kratkim v London dva dni pred svojo poroko in je izjavil, da se vrne točno na dan poroke. Ni ga bilo in vsa poizvedovanja so ostala brezuspešna. Neki ugledni mešan iz Lancashire je izgubil par dni pred svojo poroko. Sumijo, da to ni bila navadna odločitev, kajti dan popreje je dvignil iz banke vse svoje premoženje. Sploh se ne ve, če se živi. Lahko bi se smatralo vzrok takim pojavom nenadno nesrečo, da se ne bi tako pogosto javljali. Večkrat so krive temu slučajne stvari. Tako je na pr. neki ženin prespal uro poroke in se je tega tako sramoval, da je vstal ter odhitel na kolodvor, kjer se je s prvim vlakom odpeljal. Presenečena nevesta ga ni videla nikdar več. Neki drugi ženin je pa bučno preživetem večeru v krogu prijateljev, izgubil svoje zobe. Ker ga je bilo sram, da bi se brez krastote svojih zob prikazal pred nevesto, jo je jadrno odkuril iz kraja. Drugi si je pri oblačenju z neko kislino ponesnažil frak in se je obnopen nad tem odpeljal. Neki free, ki je pri poroki izgubil, je kasneje izjavil, da je bil tako nervozen. Nevesta ga je zato tožila in sodnik ga je obsodil na 1500 funtov šterlingov. Dve leti kasneje sta se oba pobotala in poroka bi se imela vsiti znova. Točno ob določen uri pa je ženina zopet zmanjkala in šele čez eno leto so ga izsledili. Nova tožba neveste pa ni imela istega uspeha, zakaj ubegli ženin je bil obsujen samo na en pferizg odškodnine.

Reševalni avto.

Mestna občina ljubljanska si je nabavila sanitetni avto za prevoz bolnikov. Reševalni voz s konjsko vprego, ki sicer ostane še nadalje v uporabi, se je v nujnih primerih, zlasti v okolici izkazal za prepočasne. O reševalni akciji v krajih, kjer so nad eno uro oddaljeni od Ljubljane, pa dosega sploh ni bilo mogoče govoriti. Reševalni avto bo zato na razpolago le v resnih, težkih in nujnih primerih; posebno pa bo mogel koristiti na deželi. Pristojbine za avto znašajo v mestnem pomeriju za vsako vožnjo 80 Din., izven mestnega pomerija pa poleg tega še 10 Din. za vsak pričet kilometra. Za reševalni voz s konjsko vprego pa znašajo pristojbine v mestu za revne sloje 10 Din., sicer 50 Din., v okolici pa za vsakogar po 100 Din. za vsako pričetno uro.

Nove pošiljate knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

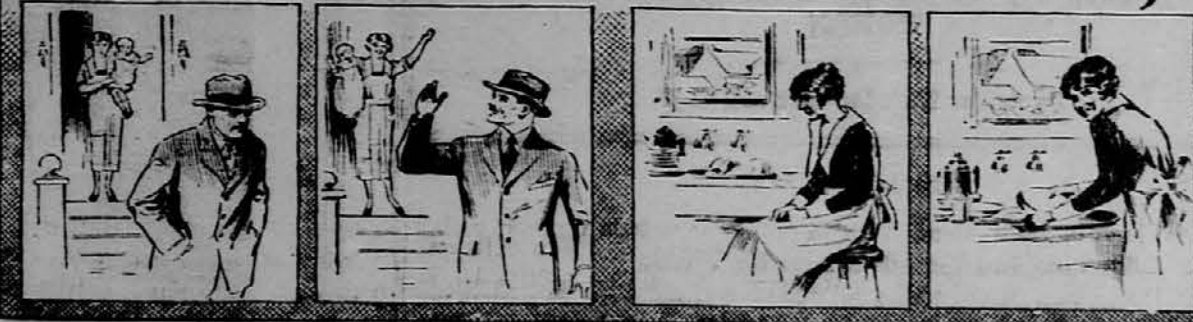
Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašanj, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto kodisi z money ordrom, v znakmah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

TRINER'S BITTER WINE has caused the change

TRINERJEVO GRENSKO VINO JE POVZROČILO IZPREMEMBO

DANES je mož ves nevoljen odšel. Po prečuti noči je sedel k zajtrku brez teka. Bil je nervozen in razdražljiv. Nazaj grede je kupil Trinerjevo Grensko Vino in —

NASLEDNJEGA DNE je odšel ves živahen in vesel. Njegova žena in otroci so veseli, da se je očka tako izpremenil. To je storilo Trinerjevo Grensko Vino.

Trinerjevo Grensko Vino je zdravilo, ki ga potrebuje, če trpite vsled slabega teka, neprebrave, zaprtja, pogostih glavobolov, noči brez spanja, mučne nervoznosti, pomanjkanja energije. Izčistilo vam bo želodce in črevesje, pomaga prebavi, ojačilo živce, spravilo vaše ledvice in jetra v boljše delovanje in tako se boste počutili kot povsem drugačen človek.

Te posledice niso prav nič skrivnostne. Sestavine, encera sagraja in druga izborna odvajalna želišča, korrene in skorje ter staro kalifornijsko vino, staro najmanj tri leta, napravi Trinerjevo Grensko Vino za tako zanesljivo odvajalno sredstvo in izborno želodčno toniko. Že 35 let uživa brezprimeren sloves v tisočih slovenskih domovih po Združenih državah in Kanadi.

Če vam sosednji lekarnar, ali prodajalec zdravil ne more postreči, pišite na:

JOSEPH TRINER COMPANY, 1333-45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

DANES sedi mlada žena v kuhinji in je pedolna podrti. Trije vsled glavobola ter je brez vsake energije. Končno se odloči, da vzame Trinerjevo Grensko Vino in —

NASLEDNJEGA DNE je popolnoma izpremenjena. Poje in smeji se. Vsa nervoznost je izginila. Trinerjevo Grensko Vino je delovalo kot čudež.

V znamenju ljubosumnosti.

V neki londonski bolnišnici je te dni premirala dražestna plesalka Grace Plackhallerjeva. Imela je rano na vratu in je povedala, da jo je zaklal neki mladenič, katerega ni hotela izdati. Dan nato se je priglasila na policijski 18-letni Ernest Rhodes. Izjavil je, da je in morilec komaj 16-letne dekle.

Policija, ki je temeljito preiskala zadevo, je doznala naslednje podrobnosti: Rhodes in Grace sta se seznanila pred dvana mesecema. Sestajala sta se pogosto v parkih, posejala kinematografe ter čestokrat ponočevala do belega dne. Tudi par dni pred smrtjo sta se ljubice sestala. Rhodes je spremenil dekle domov ob 11. zvečer. Na razstanku je zahteval od ljubice, da se mora oglašati pri njem čez dva dneva. Deklica je odvrnila, da tega ne more storiti.

Na ta odgovor je postal Rhodes tako ljubosumen, da je zahteval pojasnila, zakaj noč. Priči. Začela sta se pripraviti in med pripravo se je Grace rogala Rhodesu, češ da je nor. Rhodes je začel prisegati, da ne ljubi nobenega živega bitja tako vroče, kakor njo. Grace mu je nato še enkrat povedala, da se čez dva dneva ne moreta sestati. Sklonila se je k ljubčku ter ga hotela poljubiti, a v tem trenutku je fant potegnil iz žepa britev in prerezal ljubici vrat. V prvem hipu ni čutila Grace nobene bolečine. Tiho je dahnila, da tudi ona ljubi Rhodesa in ko je hotela dvigniti glavo, je začutila rezko bolečino na vratu. Ker je imela rokav okrvavljen, je kriknila in kakor blazna zdrinjala v stanovanje, kjer je tako krvavela, da so jo morali oddati v bolnišnico.

Rhodes je imel zelo nemirno noč. Kaj je storil, ni vedel; šele ko je zjutraj kupil list in ga čital, je razbral da je rani ljubico do smrti. Obledel se je in stekel najprej k svojem delodajalcu, kateremu je

Sodišče je preložilo obsodbo na poznejši čas.

Marko Friedman, voditelj zafote, je prosil naj ga ustrele, če bi bila proglašena smrtna obsodba. Zagorski, cerkovnik katedrale, ki je bil obdolžen, da je pomagat zarotnikom, je prosil, naj ga zapro, ne pa umore, da se bo lahko z molitvijo in kesom pokoril za svoj zločin.

Slabotni, nervozni, bolehní ljudje bi mogli čitati to.

Splošno je bilo dokazano od tisočev bolehnih, utrujenih, nervoznih, izčrpanih in bolehujočih ljudi, da ni zdravila, ki bi jim dalo tako hitro odpravo ali bolje zdravje kot Nuga-Tone.

Kadar se počutite slabo in ne morete jesti ali spati, ste utrujeni in izčrpani v jutro in so vam "vel nateci": kadar vam je želodce pokvarjen, imate umazan jezik in slab okus v ustih, tedaj bi morali vzeti Nuga-Tone: dela čudeže pri vseh takih slučajih. Zakaj? Zato ker je znani stven graditelj krvi in živcev. Čudovito je kako hitro povrne živahnost in moč izmučenim živcem in mišicam. Dela bogato rdečo kri, močne, umirjene živce in na juko čudovit način poveča moč vzdržnosti.

Nuga-Tone se prodaja z absolutnim razumevanjem. Ako istega jemljete par dni po navodilih in niste zadovoljni z rezultatom, da lahko vrnete ostalo, kjer ste kupili in da vam trgovec radovolje povrne vaš denar. Če se ne počutite dobro, tedaj je vaša dolžnost, da pokusite Nuga-Tone, ker gubiti minate ničesar. Priporočamo, jamčemo in na prodaj v vseh lekarnah.

— Adv.

Atentatorji priznali krivdo.

DUNAJ, Avstrija, 11. maja.

V poročilih iz Sofije se glasi, da so vsi glavni zarotniki, obdolžni odgovornosti pri bombnem atentatu na katedralo Svetega Kralja, tekem katerega je bilo ubitih 160 ljudi, priznali svojo krivdo, z izjemo enega obtoženega, po imenu Koev.

Češ da je nor. Rhodes je začel prisegati, da ne ljubi nobenega živega bitja tako vroče, kakor njo. Grace mu je nato še enkrat povedala, da se čez dva dneva ne moreta sestati. Sklonila se je k ljubčku ter ga hotela poljubiti, a v tem trenutku je fant potegnil iz žepa britev in prerezal ljubici vrat. V prvem hipu ni čutila Grace nobene bolečine. Tiho je dahnila, da tudi ona ljubi Rhodesa in ko je hotela dvigniti glavo, je začutila rezko bolečino na vratu. Ker je imela rokav okrvavljen, je kriknila in kakor blazna zdrinjala v stanovanje, kjer je tako krvavela, da so jo morali oddati v bolnišnico.

Rhodes je imel zelo nemirno noč. Kaj je storil, ni vedel; šele ko je zjutraj kupil list in ga čital, je razbral da je rani ljubico do smrti. Obledel se je in stekel najprej k svojem delodajalcu, kateremu je

Češ da je nor. Rhodes je začel prisegati, da ne ljubi nobenega živega bitja tako vroče, kakor njo. Grace mu je nato še enkrat povedala, da se čez dva dneva ne moreta sestati. Sklonila se je k ljubčku ter ga hotela poljubiti, a v tem trenutku je fant potegnil iz žepa britev in prerezal ljubici vrat. V prvem hipu ni čutila Grace nobene bolečine. Tiho je dahnila, da tudi ona ljubi Rhodesa in ko je hotela dvigniti glavo, je začutila rezko bolečino na vratu. Ker je imela rokav okrvavljen, je kriknila in kakor blazna zdrinjala v stanovanje, kjer je tako krvavela, da so jo morali oddati v bolnišnico.

Rhodes je imel zelo nemirno noč. Kaj je storil, ni vedel; šele ko je zjutraj kupil list in ga čital, je razbral da je rani ljubico do smrti. Obledel se je in stekel najprej k svojem delodajalcu, kateremu je

Češ da je nor. Rhodes je začel prisegati, da ne ljubi nobenega živega bitja tako vroče, kakor njo. Grace mu je nato še enkrat povedala, da se čez dva dneva ne moreta sestati. Sklonila se je k ljubčku ter ga hotela poljubiti, a v tem trenutku je fant potegnil iz žepa britev in prerezal ljubici vrat. V prvem hipu ni čutila Grace nobene bolečine. Tiho je dahnila, da tudi ona ljubi Rhodesa in ko je hotela dvigniti glavo, je začutila rezko bolečino na vratu. Ker je imela rokav okrvavljen, je kriknila in kakor blazna zdrinjala v stanovanje, kjer je tako krvavela, da so jo morali oddati v bolnišnico.

Rhodes je imel zelo nemirno noč. Kaj je storil, ni vedel; šele ko je zjutraj kupil list in ga čital, je razbral da je rani ljubico do smrti. Obledel se je in stekel najprej k svojem delodajalcu, kateremu je

Češ da je nor. Rhodes je začel prisegati, da ne ljubi nobenega živega bitja tako vroče, kakor njo. Grace mu je nato še enkrat povedala, da se čez dva dneva ne moreta sestati. Sklonila se je k ljubčku ter ga hotela poljubiti, a v tem trenutku je fant potegnil iz žepa britev in prerezal ljubici vrat. V prvem hipu ni čutila Grace nobene bolečine. Tiho je dahnila, da tudi ona ljubi Rhodesa in ko je hotela dvigniti glavo, je začutila rezko bolečino na vratu. Ker je imela rokav okrvavljen, je kriknila in kakor blazna zdrinjala v stanovanje, kjer je tako krvavela, da so jo morali oddati v bolnišnico.

Rhodes je imel zelo nemirno noč. Kaj je storil, ni vedel; šele ko je zjutraj kupil list in ga čital, je razbral da je rani ljubico do smrti. Obledel se je in stekel najprej k svojem delodajalcu, kateremu je

Češ da je nor. Rhodes je začel prisegati, da ne ljubi nobenega živega bitja tako vroče, kak

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

19

(Nadaljevanje.)

Joried je bila zadovoljna s svojo sliko v ogledalu, nakar si je nataknila dolge rokavice ter odšla navzdol k teti.

— O draga teta, kako slabo se počutim danes! — je vzkliknila v francoskem jeziku, katerega se je najraje posluževala. — Hrepenim po godnem zraku in svežosti, kajti vročina je bila danes zjutraj v parku naravnost neznosna. Kaj ne, da mi dovoliš, da se nekoliko odpeljem ven? Tudi konji potrebujejo gibanja in razventega bi rada pokazala inšpektorju, da se zanimam za njegovo delovanje na polju in v gozdu, kajti saj veš, draga teta, če ljudje zapazijo, da se jim gleda na prste postanejo še enkrat tako pridni ter store vse, kar je v njih moči.

— Zelo pravilno, drago dete!

— Spoznala sem, da je treba po smrti dragega strica gotovega nadzorstva, morenoga upliva. Najprvo pa te hočem vprašati, če mogoče potrebuješ moje družbe? V tem slučaju se ne smem ozirati na svoj glavobol ter te moram zabavati s čitanjem in igranjem.

Baronica je globoko vzdihnila. Že več ur je bila sama ter se čutila skrajno bedno. Rada bi imela malo razvedrila, kajti bolečine so ustvarjale v njej temne misli. Kljub temu pa je hitro zmagala z glavom ter zrla polna udanosti na brezsrčno komedijantko.

— Ne, ne, za nobeno stvar na svetu! Le popelji se ven, na sveži zrak, kajti hišnica bo kmalu prišla ter mi delala za nekaj časa družbo.

— Takoj jo pokličem, saj ima dovolj časa!

Joried je poljubila roko ter nagubano čelo bolnice, zamahnula z roko v pozdrav ter odhitela skozi vrata.

Zunaj je globoko vzdihnila. Slečna sled melkosti je izginila z njenega priostrega obraza.

— Strašno! Neznosno! Te večne pritožbe! Najraje bi si pulila lase, če mislim na to, da bo treba še cele mesece prenašati to občevanje!

Tudi hišnica ni bila posebno vzradoščena, ko ji je Joried sporočila, naj gre k baronici. Povsem neženirano je zastokala ter rekla: — Da, taka bolnica pade človeku na živce. Dolgo ne bom tega več prenašala!

— Treba je najti od pomoč, — je pritrdila Joried, — kajti koncem konca nisva diakonistinj.

— Ki so si izbrale za poklice postrežbo bolnikov.

— Imama dosti drugega dela in drugih težav. Vi ste zaposlena noč in dan z garderobo, perilom in pospravljanjem.

— Ia kontesa je prevzela celo vodstvo velikega gospodinjstva...

— To je ravno zadosti za naju obe.

— To pravim.

— Midve se razumeva, draga. Treba je najti od pomoč.

— Zelo pravilno, kontesa. Vsem se strinjam z vami.

Kontesa Perpignau je omahnila na mehko blazino ekvipaže ter pokazala služabniku, ki je sedel poleg kočijaža, da si želi ogledati kočnjo pred utrditvami.

— Stirje konji so potegnili voz ter zdrinjali po košati aleji.

Joried pa se je peljala skozi blesteči solčni svet zgodnjega popoldnja, skozi duhteč gozdove in mimo valovečih se polja. Njeno ostro oko je motrilo travnike, na katerih je bilo zaposleno veliko število hlapcev in deklet, ki so se sukale krog visoko obloženih vozov z mrvo. Seveda, tam ob robu gozda, je zapazila nekega jezdeca, Nobenega dvoma ni mogla več gojiti.

— Tja proti robu gozda! Zapeljite tik tja, makar preko njive. Kurt Krašovec je zrl presenečen, ko je prišla elegantna ekvipaža preko njiv.

Volonter si je zasenčil oči.

— Človek bi mislil, da prihaja kraljica v osebi, — je priklimal inšpektor, ki je stopil s konja ter poleg mladega moža. — Kaj takega! Kontesa izgleda na svojem sedežu proketo odlično.

Kurt Krašovec je priklimal, a izgledal prav tako brezbržen kot prej in že v naslednjem trenutku je obrnil glavo v drugo smer, kot da ga košnja bolj zanima kot pa bližajočo se ekvipažo.

— Ali poznate grofico Perpignau?

— Ne.

— Predstavil vas bom.

— Za božjo voljo, ne. Zakaj pač? Nisem vajen občevanja z pldicnimi damami. Razventega pa pelje voz proti gozdu.

Resni, skoro mrki obraz govornika ni kazal niti najmanjšega zanimanja za znanstvo z mlado grofico in ostal je prav tako hladen in brezbržen, ko se je ekvipaža ustavila poleg njega.

Inšpektor je dvorljivo prihitel ter stopil k vratom kočije, da pozdravi konteso, a Krašovec se je le odkril, obrnil konja nekoliko nastran ter dal par navodil nekemu hlapcu.

Joried je priklimala inšpektorju ter mu pričela pripovedovati, da ni še nikdar videla kočnje na senošetih, da pa se zanima za vsa gospodarska dela. Nato pa je prekinila samo sebe:

— Kdo je oni gospod na konju? Še nikdar ga nisem videla.

Inšpektor ji je dal šepetaje pojasnila ter hotel nato dati izraz za svojemu veselju, da se grofica tako zanima za gospodarstvo, a kontesa ga je prekinila ter rekla na kratko:

— Predstavite mi svojega volonterja!

V naslednjem trenutku je stal konj Krašoveca poleg voza in nepremično obraz Kurta se je sklonil pred grofico.

Njegov pogled je motril z naivnim presenečenjem postavu mlade dame, ki se je leno naslanjala na blazino.

Joried ga je ogovorila s par besedami in on ji je odgovarjal spoštljivo, a zelo formalno, skoro lesono in nerodno. Vedno bolj in bolj se je razburjala, vedno bolj in bolj je zapletala inšpektorja v pogovor ter kramljala vedno bolj neženirano, dočim so njene oči več kot enkrat motrile resno lice mladega volonterja.

Deveto poglavje.

Kurt Krašovec je gledal še vedno bolj presenečeno kot pa radostno na odlično damo, ki navidez ni bila tako visokonosna in nedostopna, kot sta mu pripovedovali ženi administratorka in inšpektorja.

— Rada bi izstopila ter si ogledala nakladanje iz bližine! Stopite s konja, gospod Krašovec in povedite me tja, kajti inšpektor mora ostati tukaj.

— Gotovo, kontesa, hodim vedno sem in tja.

Inšpektor je odprl vrata voza in grofica Perpignau je vstala ter postavila majhna nogica na stopnišče, pri čemer je iztegnila roko proti Krašovecu.

(Dolje prihodnjak)

Splošna razstava elektro-psiho-terapičnih in X-Ray aparatov je v izložbah te družbe, 124 West 42nd Street, od 11. do 16. maja. Otvorjena je od 9. zjutraj do 5. popoldne. Vstopnine ni nobene.

Ta popolna razstava je namenjena zdravnikom, ki si bočejo ogledati zadnje razvoje električnih priprav, namenjenih za zdravniške svrhe.

Razstavljeni so X-Ray in zobozdravniški aparati, aparati za elektriziranje, žarnice za ultravioleto žarke, električni aparati za zdravljenje jetike; razstavljeni so tudi aparati za diagnozo, sterilizatorji, električne plahite in stroji za komprimiran zrak; električni konj in tresoč se naslonjač.

The New York Edison Company

Na Vašo službo.

124 West 42nd Street

Rusko časopisje in Radič.

Naravno je, da je zbudila Radičeva izjava o lojalnosti v narodni skupščini v ruski javnosti še večje zanimanje, nego v ostalih evropskih državah. Večina vodilnih sovjetskih listov je posvetila novi situaciji v Jugoslaviji obširne članke in za sovjetsko novinarstvo je značilno, da so nekateri listi celo pisali, da te izjave sploh ni bilo, nego da shs-ki vladni krogi samo varajo javnost. Največjo pozornost je posvetila Radičevi spreobrnitvi petrogradska "Pravda", ki je priobčila izpod peresa znanejšega komunističnega ideologa Boško viča obširen članek, v katerem izjavlja:

"Zadnje brzojavne vesti z Dunaja poročajo, da je Pavle Radič priznal nedeljnost Jugoslavije kot monarhijske Karagiorgijevce in da je prekinil vse zveze s kmeti-ko internacionalno. Dasi se za Radičevu stranko zadnje čase pulijo razne skupine jugoslovenske buržuazije, dasi smo beležili izvestne simptome Radičevega kolebanja, vendar moramo sprejeti vse vesti o dogodkih v Jugoslaviji zelo oprežno tem bolj, ker priobčuje vest o izjavi lojalnosti beogradske oficij-ke "Vreme". Zelo verjetno je, da gre v tem slučaju samo za provokaterski manevar vladajoče velerbske Pašičeve klike z namenom, da se s to lažljivo informacijo prisili Radiča in njegovo stranko do kaknega nastopa, kar bi porabila velerbska reakcija kot material za večje represije proti tej stranki. Ta možnost ne izključuje boja, dasi je Radič zadnje mesece nastopal bolj kot politik, nego kot narodni voditelj, ki strogo sledi za razpoloženjem in potrebami mas. Že v oktobru, ko je bila v Jugoslaviji na krmlu liberalna buržuazija Ljube Davidoviča, so skušali vladajoči krogi razširiti svojo moč potom sporazuma z Radičem. Davidovič je zahteval od Radiča, naj prizna monarhistični princip v Jugoslaviji, zato pa mu je obljubil legalnim potom avtonomije Hrvatske. Pašičeva fašistovska vlada je ta pogajanja prekinila. Velerbski fašisti so sklenili vladati brez liberalne buržuazije in brez hrvatsko seljaške stranke. Toda kratek poskus takega vladanja je pokazal Pašiču vse težkote in slabe strani njegovega obstoja. Hrvatski kmetje so se energično upirali Pašičevemu nasilju ter so pri zadnjih volitvah oddali svoje glasove kljub vladnemu terorju HRSS, ki je postala srce opozicijskega bloka. Zdaj je čutil Pašič potrebo, da se v tej ali oni obliki pogodi z Radičem in hrvatskimi kmeti. Po takih pogajanjih s posredovanjem

Ljube Davidoviča so se poslužili velerbski fašisti napram HRSS nasilnih metod in zagrozili, da uničijo vse mandate HRSS pod pretvezo, da je Radičeva stranka član komunistične internacionalne in spada pod zakon o zaščiti države. Glasom dunajskih listov izgleda, da je povzročil ta Pašičev manevar v skupščini opozicije ne le s strani Pavla Radiča, ki je izjavil, da HRSS nikoli ni bila sekcija komunistične internacionalne in da nima z njo nič skupnega, nego tudi v stranki Ljube Davidoviča, ki je stopil pred javnost z izjavo opozicijskega bloka, po kateri je Stjepan Radič priznal nedeljnost Jugoslavije kot monarhijske v okviru mej, ki jih je določila versajska mirovna pogodba ter se je izrazil za monarhistično ureditev države po angleškem vzoru.

Če je ta Davidovičeva izjava resnična, moramo predpostavljati, da je dal Radič prednost legalizaciji HRSS. pred njenim neklegalnim položajem. Kot rečeno, je nastopil Radič v vseh zakulisnih bojih za sporazum s to ali ono skupino srbske buržuazije bolj kot politik, nego kot voditelj mas. Nedvomno je bila ta Radičev sporazum z opozicijskim blokom samo manevar v nadi, da se mu posreči uveljaviti svoj program legalnim putem. V Radiču je zmagal prirojeni instinkt malega buržuja. Kaj pa če se mu ne posreči doseči svoj cilj v sporazumu s srbsko buržuazijo? Radič je vržen na politično areno borbe med tremi narodi in agrarnimi spori, ki jih je v Jugoslaviji v izobilju. HRSS je v svojem programu že rešila te probleme na način, ki bi ga mogle odobriti tudi kmetijske mase in narodne manjšine pod jugoslovenskim režimom. To je garantiralo stranki popularnost ne le med jugoslovenskimi kmeti, nego na Balkanu sploh. S popularnostjo HRS je rastla tudi Radičeva popularnost. Če pa je res prišlo do zadnjega Radičevega manevra, bo to sicer zagotovilo stranki legalni obstanek, toda uničeno je vse, kar ji je jamčilo napredek in vpliv na kmetijske mase.

HRSS in ves kmetijski stan Jugoslavije stoji pred alternativno, da krene Radičevu pot in se omeji na legalizacijo stranke, da zboljša svoj položaj med stenami narodne skupščine, ali pa da vztraja na prejšnjih pozicijah in se pripravi za revolucionarno borbo z jugoslovensko monarhijo. Radič in nekateri drugi voditelji HRSS se sklenili prenesti svoje delo-

SAMO 6 DNI PREKO

s ogromnimi parniki na olje

PARIS — 16. maja

FRANCE — 30. MAJA

Havre — Pariško pristanišče.

Kabinje tretjega razreda s umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb.

Francoska kuhinja in pljača.

French Line

19 STATE ST. NEW YORK

ali lokalni agentje.

nje v skupščino, ki je že vnaprej obsojena na neuspeh. Hrvatski in ves ostali jugoslovenski stan pa je krenil drugo pot, ker je spoznal, da se agrarne razmere v Jugoslaviji ne dajo izboljšati legalnim putem. Radičev preokret bo kmete prisilil, da zavzemajo sovražno stališče napram voditeljem in da se bodo bolj zanašali na svojo moč. To pa bo koristilo ne le jugoslovenskemu kmetu, nego tudi skupnim delavsko-kmetiskim interesom."

Povečanje armade.

WASHINGTON, D. C., 12. maja. — Vojni department zahteva povečanje armade od 118.000 na 150.000 in sicer zato, da se ojači obrambo Havajskega otočja.

POZDRAVI.

Predno odidem na parnik President Wilson, pozdravljam še enkrat vse Slovence in Slovenke v Duraunt City, Pa. in okolici; pozdravljam tudi Frank Žnidaršiča in njegovo soprogo v Cleveland, O.

Nadalje pozdravljam vse moje vašačne širom Amerike. Ob enem se zahvaljujem vsem mojim prijateljem, ki so me sprejeli na postajo ob mojem odhodu.

Kličem vam: Na veselo svidenje!

Jožef Masič.

potujoč v Bločica pri Cerknici.

*

Predno se podam na parnik President Wilson, pozdravljam še enkrat vse Slovence in Slovenke v Duraunt City, Pa. in okolici, posebno pa še mojega brata T. Saffiča in vse tiste, ki so me sprejeli na kolodvor.

Obenem pozdravljam tudi mojega prijatelja Jos. Učiča v Barberton, O. in familio Francetič v Manville, N. J.

Kličem vam: Na veselo svidenje!

Jožef Saffič.

potujoč v Dolenje pri Jelšanah.

NAPRODAJ FARMA

160 akrov, polovico posejanih, ostalo gozd in pašniki, hiša 15 sob z vsem pohištvo, vsa gospodarska poslopja, zemlja najboljša, voda teče skozi, 7 govedi, 2 konja, 12 kostrumov, več prešev in kokoši; 4 milje od železnice. Vse skupaj \$4.000.00. \$1.500.00 takoj drugo na obroke. Prodajam tudi samo polovico. Pojasnila daje lastnik: George Lambert, Box 118, Nass, Minn.

Dobro in splošno liniment

Pain-Expeller

Ce vas muči revmatizem ali nevralgija, vdrgnite ta izbrano domače liniment na boleče mesto in sledila bo hitra odprava.

35 in 70 centov v lekarnah. Pazite na črna znamko Sida.

F. A. D. RICHTER & CO.

Barry & South St. N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Prav vsakdo

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

Kretanje parnikov - Shipping News

18. maja: Paris, Havre. — S tem parnikom bo spremljal potnike uradni Frank Sakser State Bank.

19. maja: Reliance, Cherbourg, Hamburg; Bremen, Bremen.

20. maja: Aquitania, Cherbourg; America, Cherbourg in Bremen.

21. maja: Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.

22. maja: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Orea, Cherbourg; Colombo Genoa; Andania, Cherbourg in Hamburg.

23. maja: Muench, Cherbourg, Bremen.

24. maja: Berengaria, Cherbourg; Suffren, Havre.

25. maja: Belgenland, Cherbourg; Antwerp; Cl-voland, Boulogne, Hamburg.

26. maja: Olympic, Cherbourg; France, Havre; President Roosevelt, Cherbourg; Bremen; Orduña, Cherbourg; Minnekahda, Boulogne.

27. maja: Maritima, Washington, Trst; Resolute, Cherbourg-Hamburg.

28. maja: Mauretania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.

29. maja: La Savoie, Havre; Zealand, Cherbourg, Antwerp; Ohio, Cherbourg, Hamburg.

30. maja: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam.

9. junija: Columbus, Cherbourg, Bremen; Lapland, Cherbourg, Antwerp.

10. junija: Aquitania, Cherbourg; Arabic, Cherbourg, Hamburg.

11. junija: De Grasse, Havre; Albert Ballin, Boulogne, Hamburg.

12. junija: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Rotterdam; Orbita, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen; Conte Rosso, Genoa.

13. junija: Reliance, Cherbourg, Hamburg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen.

14. junija: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

15. junija: Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.

16. junija: Olympic, Cherbourg; France, Havre; Orea, Cherbourg; America, Cherbourg, Bremen; Volendam, Rotterdam; Dulio, Genoa.

17. junija: Mauretania, Cherbourg.

18. junija: Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Deutschland, Boulogne, Hamburg; Bremen, Bremen.

19. junija: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Minnekahda, Boulogne; Andania, Cherbourg, Hamburg; Conte Verde, Genoa.

20. junija: Pres. Wilson, Trst; s tem parnikom po spremljal potnike uradni Frank Sakser State Bank.

Znižana vožnja do

LJUBLJANE

\$198.00 in več

POTUJE v udobnih kabinah tretjega razreda na ameriških vladnih parnikih iz New Yorka preko Cherbourga. Dobra hrana in prostori krov. Parnik PRESIDENT HARDING odpluje 3. junija, parnik GEORGE WASHINGTON 10. junija in parnik LEVIATHAN (za tja in nazaj \$210.00) odpluje 13. junija. Vse podrobnosti naj vam pove vaš potniški agent ali pa pišite na—

United States Lines

45 Broadway

New York City

Managing Operators for U. S. SHIPPING BOARD

V JUGOSLAVIJO

TUKAJ SO DOBRE

NOVICE

Nove ZNIZANE cene za tja in nazaj

v tretjem razredu do Zagreba od

\$198. do \$210.

V Beograd in nazaj —

\$198.50 do \$210.50

Veliki parniki za vas, —

vključno Majestic "največji parnik na svetu", Olympic, Homeric, Belgenland, Lapland, Pittsburgh, Zealand, Minnekahda itd.

Vi lahko obiščete domovino

ter se vrnete v združene države z ameriškim vladnim dovoljenjem. Vprašajte pooblaščenega agenta ali

WHITE STAR LINE

RED STAR LINE

1 BROADWAY NEW YORK

Še nekaj iztisov -

Slovensko-Amerikan-

skega Koledarja

za leto 1925

imamo v zalogi. Vsebuje

izvrstno čtivo, krasne slike

in razne druge zanimivosti.

Stane 40 centov.

Kdor ga hoče imeti, naj

ga takoj naroči pri:

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt Street

New York

Pozor čitatelji.

Oporočite trgovce in o-

brtnike, pri katerih kupu-

jete ali naročate in ste v

njih postrežbo zadovoljni,

da oglašujete v listu "Glas

Naroda". S tem boste

vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

ADVERTISE in GLAS NARODA

OGLASI

naj se JANEZ DRAKSLER svojim

starišem in sicer radi doma-

cije. Oba sta že stara in sama

domu in ne moreta več obdelavati

posestva. Če kdo kaj ve o njem,

naj nama poroča, za kar mu bova

zelo hvaležna. — Jernej in Marija

Drakslers, Šenčur pri Kranju, štv.

102, Jugoslavija.

(2x 13.14)

Kako se potuje v stari

kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v

stari kraj, je potrebno, da je na

tančno poučen o potnih listih, pri

ljudi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih samorezi

dati valed naše dolgoletne izkušnje

Vam bodo gotovo v korist; tudi pri-

poročamo vedno le prvotne par-

nike, ki imajo kabine tudi v III.

razredu.

Glasom nove naselniške postave,

ki je stopila v veljavo s 1. julijem

1924, samorezi tudi nedržavljeni

dobiti dovoljenje ostati v domovini

eno leto in ako potrebno tudi delj;

tomzve dovoljenja izdaja gene-

ralni naselniški komisar v Wash-

ington, D. C. Prošnjo za tako do-

voljenje se lahko napravi tudi v

New Yorku pred odpravo, ter se

pošlje prošnjo v stari kraj gla-